

Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Міжрегіональна Академія управління персоналом
Національна служба посередництва та примирення
Всеукраїнська Академія Наук Публічного Управління
Регіональна академія менеджменту (Казахстан)
Академія Поморська в Слупську (Польща)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

2 листопада 2018 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Навчально-наукового
Інституту міжнародних відносин та соціальних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 25.10.2018 р.)*

Європейський вимір реформування публічного управління в Україні: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (2 листопада 2018 року) / за заг. ред. О. І. Пархоменко-Куцевіл. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2018. — 144 с.

У збірнику публікуються матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Європейський вимір реформування публічного управління в Україні” щодо проблем розвитку публічного управління через європейських вектор.

Розраховано на фахівців державного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів вищих навчальних закладів, які отримують освіту за спеціальністю “Публічне управління та адміністрування”.

О. І. Платонов <i>Перспективи розвитку мультимодальних транспортних систем України на “новому шовковому шляху”</i>	91
М. В. Пророчук <i>Критерії оцінки ефективності управлінських рішень в умовах євроінтеграції</i>	94
І. В. Розпугенко <i>Податкова політика України в контексті сучасних проблем публічного управління</i>	97
Є. О. Романенко, І. В. Чаплай <i>Загальні особливості взаємодії органів влади із громадянським суспільством: досвід США</i>	100
М. В. Слоньовський <i>Принцип оптимальності в системі розвитку людського потенціалу публічного управління</i>	102
І. Г. Сурай, С. Г. Чалих <i>Актуальність формування в Україні парламентської служби</i>	105
О. І. Угоднікова <i>Механізми державного управління у галузі туризму</i>	107
О. З. Хома <i>Сучасні проблеми державного регулювання розвитком системи освіти України в умовах децентралізації</i>	110
О. В. Цімошинська <i>Оцінка ефективності розподілу субвенцій на ремонт та будівництво доріг загального користування місцевого значення</i>	114
А. О. Чаркіна <i>Інструменти забезпечення адаптації державної служби України до вимог ЄС: предмет вивчення та викладання</i>	117
В. В. Черкаська <i>Інтеграційний процес в аграрному секторі України</i>	121
В. І. Шарий <i>Ризики в системі світової продовольчої безпеки</i>	123
О. М. Шовгеля <i>Основоположні принципи результат-орієнтованого публічного управління</i>	127
Т. С. Яровой <i>Генезис розуміння феномену лобізму у вітчизняній науковій думці: від протонаукового етапу до етапу пошуку концептуальних підходів</i>	131
Д. В. Кіслов <i>До назви дисциплін з публічного адміністрування у національних реаліях</i>	134

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКОМ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

У стратегічних планах соціально-економічного розвитку країни освіта невід’ємна від стійкого економічного зростання. Цільовим орієнтиром на цей період визначено чотириразове зростання продуктивності праці в ключових сферах економіки, і перш за все, у високотехнологічних галузях.

Здійснення такого зростання можливе виключно на основі стратегії інноваційного розвитку. У результаті її реалізації до 2020 р. питома вага підприємств промисловості, що здійснюють технологічні інновації, зросте до 50 %, а частка інноваційної продукції в загальному обсязі промислової продукції до 35 %; частка країни на світових ринках високотехнологічної продукції (в галузях атомної енергетики, авіатехніки, космічної техніки і послуг, спеціального суднобудування та ін.) — до 10 %; валова додана вартість інноваційного сектору у ВВП — до 20 % [1].

Стратегія інноваційного розвитку повинна спиратися на одне з головних конкурентних переваг України — на інтелектуальну компоненту людського потенціалу, що забезпечує ефективне використання знань і умінь людей з метою неухильного поліпшення технологій, економічних результатів, життя загалом [2].

Розрахунок на інтелектуальний потенціал вимагає повної адаптації професійної освіти до інноваційної стратегії, а стимулювати процес адаптації має модернізація системи освіти, у результаті якої даній системі необхідно знайти здатність, по-перше, здійснювати освітню діяльність в інтеграції з повномасштабними науковими дослідженнями; по-друге, формувати у населення знання, навички та компетенції, необхідні для розвитку інноваційно-орієнтованої економіки, щоб у розвитку компаній домінуючою стала інноваційна модель поведінки, а в соціально-економічному розвитку регіонів — інноваційний сценарій.

Перенесення акценту соціально-економічного розвитку України на інноваційну модель з пріоритетом інтелектуального фактора, потреба адаптації професійної освіти до інноваційної стратегії та стимулююча роль модернізації вищої освіти в цьому процесі зумовлюють цільові характеристики системи освіти [3, с. 26]:

- а) зміст освітньої та науково-дослідної діяльності системи освіти необхідно орієнтувати на збільшення вкладу в соціально-економічну мо-

дернізацію України і розвиток науково-технологічного потенціалу українських регіонів;

- б) організаційну основу системи освіти повинна формувати диференційована мережа організацій професійної освіти, що враховує особливості регіонів і включає в себе глобально конкурентоспроможні університети.

Модернізація вищої освіти в Україні — затяжний процес, він обтяжений негативним досвідом, ускладнений цілим комплексом чинників, пов'язаних з умовами і тенденціями функціонування системи освіти — значущими, але не врахованими.

Умови модернізації визначено новими вимогами до компетенцій персоналу, які повинні включати: знання про мінливі зовнішні фактори, навички роботи з сучасними технологіями, вміння самостійно оцінювати ситуацію і приймати відповідальні рішення. У цих вимогах системи освіти слід не просто підлаштуватися під ринок праці, що змінився, а почати виконувати функції джерела нових ідей, інноваційних рішень, проривних технологій. Тенденції ж функціонування системи освіти такі, що призводять до невідповідності того, чому навчають, до кризової ситуації української вищої освіти [4, с. 125].

Перший етап модернізації відрізнявся неясним уявленням бажаного стану і цілей функціонування системи освіти. У реформах освіти 90-х років ХХ ст. її система формувалася за аналогією із західними моделями. Результатом даного етапу стали нові тенденції, привнесені в систему освіти з глобального освітнього простору, що змінили її змістовні характеристики, закріплені в нормативних документах цього періоду.

Комерціалізація зумовлена глобальною зміною фінансової моделі освіти, збільшенням частки приватних витрат у процесі його отримання і, як наслідок, наділенням сфери освіти такими характеристиками галузі світового господарства та світового ринку освітніх послуг, як обсяг продажів і споживчого попиту, місце в експортних доходах, оборот фінансових ресурсів та ін. В українську систему освіти ця тенденція привнесла практику надання платних освітніх послуг і ведення вузами діяльності, що приносить дохід, привела до створення недержавних вузів і до розширення позабюджетного сектору вищої освіти.

Глобалізація здійснюється за допомогою стандартизації змісту освітньої діяльності та дипломів відповідно до міжнародних стандартів якості. На першому етапі модернізації системи ВО сформовано тенденцію перекладу вузів: а) на загальноукраїнський класифікатор напрямів та спеціальностей вищої освіти; б) на державні освітні стандарти вищої професійної освіти (Єдиний державний стандарт ВПО 1994–1999 рр.), які включали в себе вимоги до змісту та рівня підготовки; в) на реалізацію подібних (за зразком) навчальних планів і освітніх програм [5, с. 26]. Для встановлення рівня відповідності стандартам були розроблені процедури ліцензування та акредитації освітньої діяльності, атестації освітньої установи, які на основі регулярних експертиз підтверджували або не підтверджували право вузу здійснювати спеціалізовані види діяльності.

Інформатизація освіти — наслідок розвитку інформаційних технологій і засобів Інтернету. Як загальносвітова тенденція, вона привела до того, що зміст спеціалізованого знання стає надбанням будь-якого учасника процесу освіти, у зв'язку з чим змінюються форми передачі знання і області його поширення. Як галузева тенденція в ранній період модернізації системи освіти інформатизація мала вигляд комп'ютеризації — формування початкової комп'ютерної грамотності, навчання використанню нескладних інформаційних технологій, впровадження в практику управління засобів обчислювальної техніки і пов'язаних з нею інформаційних технологій.

Зміна змістовної основи вищої освіти супроводжувалася структурною перебудовою вузівської мережі. Так, перехід на її рівневу структуру і комерціалізація викликали необхідність створення недержавних закладів освіти, установ бізнес-освіти і багатофункціональних освітніх комплексів, а глобалізація стала стимулом розвитку різноманітних дослідницьких підрозділів у вузах, включаючи підрозділи інфраструктури: малі впроваджувальні фірми, технопарки тощо [6, с. 265].

Безперервність здобуття вищої освіти — наслідок наростаючого динамізму зовнішніх умов, що супроводжують використання професійних компетенцій. Цей динамізм, викликаний інноваційним розвитком і тотальною інформатизацією економіки, проявився в зростанні професійної, територіальної, соціальної мобільності населення, числа “freelancers” — осіб “вільних” професій. Щоб відповідати цим змінам у професійному плані, людина протягом всього періоду активного життя має бути включена в безперервний освітній цикл: отримання професійних компетенцій — підвищення кваліфікації — професійна перепідготовка. Як галузева тенденція ідея безперервної вищої освіти почала реалізовуватися в Україні на початку 2000-х років у формі диверсифікації освітніх програм. Найбільш затребуваними видами стали програми додаткової професійної освіти (ДПО): підвищення кваліфікації, перепідготовка і вдосконалення ділових якостей, підготовка до виконання нових трудових функцій тощо [7, с. 36].

Одна частина програм ДПО була зорієнтована на спеціалізовану аудиторію: на військових, звільнених у запас; на державних службовців і працівників, що вивільняються; на незайняте населення та безробітних; на фахівців підприємств. Інша частина програм охоплювала універсальну аудиторію (програми отримання додаткової лінгвістичної освіти). Більшість цих програм реалізовувалося за допомогою інтерактивних технологій — семінарів, конференцій, тренінгів, кейсів, бізнес-симуляторів. Крім програм ДПО, ідея безперервної освіти почала реалізовуватися українськими вузами за допомогою широкого спектра освітніх програм різних рівнів.

Список використаних джерел

1. Аналіз та оцінка реалізації бюджетної децентралізації в Україні. Аналітична записка [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/2242/>

2. Христинченко Н. П. Реформування органів місцевого самоврядування в умовах побудови демократичної правової держави [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nashp/2011_2_1/Hrystich.pdf
3. Величко О. Розвиток соціальної сфери у системі бюджетного забезпечення // Фінанси України. — 2009. — № 11. — С. 24–30.
4. Ворона П. В. Місцеве самоврядування України в контексті розвитку представницької влади: монографія. — Полтава: ПУЕТ, 2012. — 341 с.
5. Котенко Я. Локальна ідентичність як умова розвитку об'єднаних територіальних громад (навчальний модуль). — К. : ІКЦ “Легальний статус”, 2016. — 44 с.
6. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні: колектив. моногр. — К.: РІДНА МОВА, 2016. 744 с.
7. Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування та децентралізація. Законодавство (навчальний модуль). — К. : ІКЦ “Легальний статус”, 2016. — 80 с.